

KESKKONNAMINISTEERIUM

KESKKONNAINVESTEERINGUTE
KESKUS

Ülevaade veemajanduskavade rakendamisest, meetmetest ja tegevustest vee hea seisundi saavutamisel

Veemajanduskavade koostamise vahearuanne - koostatud töö
„Veemajanduskavade meetmete rakendamise hindamine ja vahearuande
koostamine meetmeprogrammide rakendamise kohta“ raames.

Rene Reisner (Keskkonnaministeerium) ja Elar Pöldvere (OÜ Alkranel)

Eesti Veeühingu ja Keskkonnaministeeriumi seminar “Mida arvestada
uute veemajanduskavade koostamisel” (29.01.2013. a)

Sissejuhatus (1)

Käesolev töö on koostatud Keskkonnaministeeriumi tellimusel. Tööd koostab, SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel, OÜ Alkranel.

Töoga soetud osapooled:

- Keskkonnaministeerium;
  - Rene Reisner (veeosakonna peaspetsialist).
- OÜ Alkranel;
  - Alar Noorvee, Kristjan Karabelnik, Elar Põldvere ja Kuno Kasak (keskkonnaeksperdid ja –spetsialistid, sh veemajandus).
  - Maarja Kõörna, Hedi Mikiver ja Madli Metsamägi (praktikandid).

Töö taust ja eesmärk (1)

Veeseaduse alusel on koostatud ning kinnitatud veemajanduskavad (<http://www.envir.ee/vmk>), mis sisaldavad meetmeprogramme keskkonnaeesmärkide saavutamiseks. Veepoliitika raamdirektiiv (<http://www.envir.ee/vmk/vpr>) kohustab Euroopa Liidu liikmesriike koostama vahearundeid, mis mh sisaldavad edusammude ülevaateid, veemajanduskavade rakendamise kohta.

Käesoleva töö põhieesmärgid (määratletud Keskkonnaministeeriumi poolt): meetmete rakendamise edukuse hindamine veemajanduskavades kehtestatud keskkonnaeesmärkide saavutamiseks ning meetmeprogrammide rakendamise kohta aruande koostamine. Tegemist on esimese taolise vahearundega, vastavasisulise raamdirektiivi mõistes.

Töö taust ja eesmärk (2)

Seega jaguneb teostatav tegevus kahte suuremasse etappi. Esimese etapi raames koostatava andmekogumi alusel teostab Keskkonnateabe Keskus tehnilise aruande, edastades selle Euroopa Keskkonnaagentuurile. Teine etapp hõlmab eelnevas faasis kogutud teabe üldistamist (sh käesolev dokument) ja tutvustamist (sh tänane seminar).

Edaspidi on Keskkonnateabe Keskuse infosüsteemis, töö raames, kogutud andmed mh hallatavad ja aktualiseeritavad (nt Keskkonnaameti jt asjakohaste osapoolte poolt) ning kasutatavad tulevaste rahastusotsuste prioriteetide määratlemisel (sh SA Keskkonnainvesteeringute Keskusele).

Töö metoodika, sh andmeallikad (1)

Arvestades töö eesmärke (sh lähteülesannet ja hilisemat andmekasutust) tuli üle vaadata mh:

- SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse teemakohased programmid (alates 2007);
- Veemajanduskavad (<http://www.envir.ee/vmk>), temaatilised uuringud ja aruanded (<http://www.envir.ee/89749>) ning ajakohastatud seire- ja seisundi andmed veekogude osas.
- Keskkonnateabe Keskuse andmetabelid ja -kihid.

Paralleelselt andmete kogumise ja töötlemisega, mis toimus koostöös Keskkonnaministeeriumiga, loodi andmekogumi vorm, millesse toimus teabesisestus ning mis hiljem edastati Keskkonnaministeeriumi poolt Keskkonnateabe Keskusesse.

Töö metoodika, sh andmeallikad (2)

1	Kogu	Veekogu või põhjaveekogu nimi (sh andmed Keskkonnareg)
2	Kogu kood	Veekogu kood ehk koodi esimene osa (sh Keskkonnareg)
3	Kogumi liik	Vt. vastav legend
4	Kogumi nimi	-
5	Kogumi kood	Kindlasti pinnaveekogumitel
6	TV/TMV	Vt. vastav legend
7a	VMK S	Tööväli - kui vajalikuks osutub. VMK-s märgitud seisund - numbri saab "Seisund legendist"
7b	Seisund	Vt. vastav legend
8	SE 2015	Kasuta seisundi nr, legendist "I_seisund", arvestades VMK märgitud!
9	SE15 muutus	Valemiga väli!
10	SE 2021	Kasuta seisundi nr, legendist "I_seisund", arvestades VMK märgitud!
11	SE21 muutus	Valemiga väli!
12	Projekti (meetme) nimetus	Vt. vastav legend
13	Liigitus	Vt. vastav legend
14	Sisu	Vt. nt legend "I_tegevuse_liigitus" veerg "märkus". Sisuliselt tegevuse lühitäpsustus (alamliik). Kui ei ole, siis kasuta "-".
15	Lisameede	Teadaolevalt kõik meetmed põhimeetmed. Kui on siiski erisusi (nt mitte õigusaktide kohane ehk a'la vabatahtlik meede), siis märkida "jah", muidu "ei". VMK on nimetatud lisameetmeid, kuid need ei ole hetkel kohased!
16	Koormus	Vt. vastav legend

Töö metoodika, sh andmeallikad (3)

17a	VMK liik P	Vt. vastav legend
17b	VMK liik V	Vt. vastav legend
17c	VMK liik PV	Vt. vastav legend
18	Koormuse allikas	Vt. legend "allikas"
19	Meetme eesmärk	Vt. vastav legend
20	ME allikas	Vt. legend "allikas"
21	Vastutaja	Vt. vastav legend
22	VK	Vt. vastav legend
23	VK kohalduv	Kui projekt (meede) kohaldub kogu VK-le, siis märkida "jah", muidu "ei"
24	AVK	Vt legend "VK" 2. tabelit
25	AVK kohalduv	Kui projekt (meede) kohaldub kogu AVK-le, siis märkida "jah", muidu "ei"
26	Meetme algus aasta	Projekti/meetme alustamise aasta kui teada/sättestatud, muul juhul "0", sh pidev (kui kõik ok ja admin meede)

Töö metoodika, sh andmeallikad (4)

27	Meetme lõpu aasta	Projekti/meetme lõpetamise aasta kui teada/sättestatud, muidu "0", sh pidev (kui kõik ok ja admin meede); järgida ka eesmärgi aastat!
28	Hetkeseis	Vt. vastav legend
29	Meetme maksumus (milj EUR)	Kasutada rahaühikuid!
30	Hinnanguline	Vastavalt meetme maksumuse määratlemisele "jah" või "ei".
31	Rahastusallikas	Vt legend "I_vastutaja" ehk analoogselt sellele.
32	Meetme püsikulu (milj EUR/a)	Kasutada rahaühikuid! Ehitusliku meetme puhul, nt hoolduse osas. Kui ei ole täpselt teada, siis anda hinnanguline.
33	Hinnanguline	Vastavalt meetme maksumuse määratlemisele "jah" või "ei".
34	Rahastusallikas	Vt legend "I_vastutaja" ehk analoogselt sellele.
35	Meetme otsene tulu (milj EUR/a)	Kasutada rahaühikuid!
36	Hinnanguline	Vastavalt meetme maksumuse määratlemisele "jah" või "ei".
37	Tagab eesmärgi 2015?	Valem! Kui suurem "0", siis arvestada, et ei taga!
38	Kuluefekt	Vt. vastav legend
39	Eelistatum	Vt legend "I_kuluefekt" viimane veerg.
40	Rakendada veel	Kui ei saavutada 2015 a vähemalt head seisundit vm põhjusel, mingi lisameede, mida ei ole nimetatud, kuid tundub kohane. Kõlblik legend "I_VMK_liigitus" - selle välja jaoks tehtud liigitust! Kui saavutatakse 2015 aastaks märkida "Ei"
41	Märkus	Eelmise välja kohane vabatekstiline täpsustus ja/või kasutada legend "I_tegevuse_liigitus"? Kui ei ole märkust, siis "Ei"
42	Erandid	Vt. vastav legend

Töö tulemused, lühidalt (1)

Andmetöötluse tulemusel tuvastati e loendati kokku kõigi vesikondade kohta 3023 eesmärki (mh probleemi ja ülesannet), sh 436 rida põhjaveega seonduvalt ehk ilma põhjaveeta 2587.

VK	AVK	Eesmärki	sh pinna	sh põhja	sh meri	sh liigitamatud	sh Σ
Ida-Eesti	Pandivere	5	1	4	0	0	5
	Peipsi	743	637	104	0	2	743
	Viru	391	330	57	4	0	391
	Võrtsjärve	264	231	33	0	0	264
	Kõikidele	27	9	1	17	0	27
	Σ	1430	1208	199	21	2	1430
Lääne-Eesti	Harju	440	382	32	26	0	440
	Läänesaarte	251	141	75	35	0	251
	Matsalu	182	148	21	13	0	182
	Pärnu	559	463	86	8	2	559
	Kõikidele	23	5	1	17	0	23
	Σ	1455	1139	215	99	2	1455
Koiva	Mustjõe	92	75	17	0	0	92
3 VK	Kõikidele	46	41	5	0	0	46
	Kõik Σ	3023	2463	436	120	4	3023

Töö tulemused, lühidalt (2)

Veemajanduskavade (2010. a) alusel seondusid 2009. a hea või väga hea eesmärgiga (sh seisundi hoidmine) 1084 ülesannet (va põhjaveega seonduv). Arvestades mh SA Keskkonnainvesteeringute Keskuse andmeid, siis veemajanduskavades käsitlemata veekogudega seonduvaid probleeme või üldisemaid eesmärke on lahendatud või püütud lahendada ca 347 juhul (enamus ehk 206 andmerida jääb perioodi 2007-2009). Seega on peale veemajanduskavade kinnitamist suurenenud prioriteetsemate probleemidega tegelemine.

Töö tulemused, lühidalt (3)

Ajakohastatud seire- ja seisundi andmed veekogude osas näitasid, et hea (sh ökoloogiline potentsiaal) või väga hea eesmärgiga (sh seisundi hoidmine) sai seostada juba 1304 ülesannet (va põhjaveega seonduv). 2015. a peaks vastav väärtus jõudma vähemalt 1503 ning 2021. a 2225 juhuni. Siinkohal tuleb arvestada, et veemajanduskavade uuendamisel pööratakse tõenäoliselt tähelepanu ka eelnevas slaidil kirjeldatud tegevustele, millest paljud on olnud küll seotud nõ vähemprioriteetsete (nt valgala poolest vms faktor) veekogudega.

Töö tulemused, lühidalt (4)

Koguvalimis (va põhjavesi) jaotusid kõik tegevused alljärgnevalt.

Tegevus	Kokku	Märkus
Administratiivne	735	litsentsid, load, korra/juhiste kehetestamine, järelvalve jms
Administratiivne ja ehituslik	1	-
Administratiivne ja teaduslik	141	-
Ehituslik	1056	kalapääsud, jõe taastamine jms
Ehituslik ja nõustamine	46	-
Ehituslik ja teaduslik	1	-
Ehituslik, teaduslik ja admin	10	-
Nõustamine	77	nt põllumajandustootjate
Nõustamine ja teaduslik	4	-
Teaduslik	516	sh uuring ja ekspertiis
Σ	2587	

Hetkeseis	Kokku
Pole teada	401
Pole alustatud	584
Pooleli, sh ehitus	209
Lõpetatud	689
Pidev	657
Ei leidnud toetust	47
Σ	2587

Töö tulemused, lühidalt (5)

Koguvalimis (va põhjavesi) jaotusid kõik tegevused, koormustega seondvalt (mh eesmärgi suunis), alljärgnevalt (esitatud olulisimad ehk enim märgitud).

Sisu (lühendatud)	Kokku
Vee vooluhulga muutmisest või hüdro-morf. kõrvalekaldest tingitud koormus	747
Punktkoormus	642
Muu koormus	514
Hajukoormus	389

* Üks meede võis anda tulemi mitme koormuse ehk põhimõtteliselt eesmärgi osas.

Töö tulemused, lühidalt (6)

Täna!

Oodatud on küsimused ja ettepanekud!